

ves paia **a.n** es bestiar (Maó 139); pagaven [...] a ses iglésies, **a.n** a ... (Maó 143); passar-se sa petaca d'uns **a.n** es altres (St. Josep de sa T. 145); **a.n** es que havien de canviar, [...] tiraven un pedrullet (St. Josep de sa T. 145); O ja s'avisava **a.n** es companyeros (St. Josep de sa T. 145); es menjar aqueix que havíem de dar **a.n** es porcs (St. Josep de sa T. 147); I **a.n** aqueix home hi ha pres los cent escuts (l'Alguer 151).

2. A (locatiu), en: s'amarra aquella corda **a.n** aquella cadena (Roses 39); amb aquelles cordes que van lligades **a.n** el bast (Sentmenat 85); i es fil que quedava que feien **a.n** es fus (Montuiri 125); posaven sa troca o es ram **a.n** aquelles debanadores (Montuiri 125); posen una sendera **a.n** es forat (Montuiri 128); i posen sa sendera **a.n** es forat (Montuiri 128); prenía sa línia [...] fins **a.n** es camí (Llucmajor 129); la posen **a.n** es sol (Llucmajor 130); Sa caldera **a.n** es foc (Felanitx 132); a les set ser **a.n** es tornai de segar (Ciutadella 135); que **a.n** es Caragol des dia [de] Sant Joan (Ciutadella 136); i se'n naren as ... **a.n** es corral de ses vaques (St. Josep de sa T. 145); li feien senya a sa al'lota que es nas [...] **a.n** es quarto (St. Josep de sa T. 145); va caure un pastell **a.n** es sòl de s'olla (St. Josep de sa T. 147). Vegeu també EN.A.

ANÀ V. ANAR.

ANAR v. Indicació de moviment, direcció, conveniència, etc. 1. Infinitiu: que ningú vol pas **nar** amb el dimoni (Maçanet de C. 16); un hom s'ha d'alçar i ... i **nar** (Oix 36); per **nar** amb les [...] abeies (Llagostera 65); deixen **nar** els gossos en aquella passada (Cànoves 75); L'albarda [...] per **nar** a mercat servia (Sentmenat 85); per **nar** bé cada dia l'havien de prem-sar [el raïm] (St. Jaume dels Domenys 111); en **nar** cap as camí (Llucmajor 129); Hi vols **nar** primer? (St. Josep de sa T. 145). Present I.: que con **nam** a Porreres (Llucmajor 130). Imperfet I.: jo hi **nava** tabé a l'encesa (Roses 40); **naves** a can Fiter o aixís (St. Andreu de Ll. 90); **naves** descalç, **naves** pop (Maó 141); tu te'n **naves** en voler. (St. Josep de sa T. 145); I ja no hi **naves** (St. Josep de sa T. 145); se'n **nava** a cau (Bassegoda 30); [l'escorxa] **nava** a blanqueries (Oix 34); i aquell llum se'n **nava** aquí (Roses 40); llavors ja hi **nava** (Sta. M. de Corcó 54); se'n **nava** de morros a terra el porc (Cànoves 75); es **nava** [el trill] arrastrat [...] per un burro (Aguiló 94); encara hi **nava** un atre assiento (Cervelló 106); i llavors **nava** amb un llibant (St. Pere de R. 114); a.n aqueix homo qui **nava** a sa possessió (Alaró 122); i **nava** fora (St. Josep de sa T. 145); ens llevàvem i **nàvem** [a] l'era (Oix 33); llavons **nàvem** i fèiem l'escorxa (Oix 34); i si **nàvem** no molt enfora, (Sóller 121); sembràvem estívada i **nàvem** amb una colla (Maó 139); doncs **naven** allà (Oix 33); **naven** un temps determinat en.a la premsa (Cervelló 109); hi **naven** es dimarts també (St. Josep de sa T. 145); I **naven** a s'entrada (St. Josep de sa T. 145). Perfet perifràstic: I vaig **nar** ... vaig **nar** as Banyul (Maó 139); I després, d'allà vaig **nar** cap a un pis (Maó 139). Indefinit: no hi **naren** es vint-i-dos (St. Josep de sa T. 145); i se'n **naren** [...] a.n es corral de ses vaques (St. Josep de sa T. 145). Futur: se'n **nirà** dins d'un forat (Sta. Coloma de Q. 99). Imperfet S.: sense que es xot **nas** davant (Llucmajor 129); li feien senya a s'al'lota que es **nas** [...] a.n es quarto (St. Josep de sa T. 145); que es dia de Sant Joan hei **nassin** (Ciutadella 135); que també hi **nassin** (Ciutadella 135); que no se'n **anassen** cap a s'Arraval (St. Josep de sa T. 149). Plusquamperfet S.: que no hi **guessen nat** mai (St. Josep de sa T. 145).

2. Seguit de la prep. a i infinitiu, o només d'infinitiu. Infinitiu: **nar** a fer, sortint de la iclésia (Llívia 5); i **nar** a fer el vermut en el cafè (Llívia 5); un mosso per **nar** cercar les medecines (Maçanet de C. 16); per **nar** a arreglar una carretera (Alp 27); **nar** a fer terralló (Alp 27). Imperfet I.: com **naves** a posá-te-la [la roba], et donava gust d'aquella olor

(St. Andreu de Ll. 89); entonces eee tu hi **naves** a festejar (St. Josep de sa T. 145); i **nava** a festejar (St. Josep de sa T. 145); **nàvem** buscar la mona (Aguiló 92); i **naven** a ... a rentar la roba (Sentmenat 83). Perfet perifràstic: jo hi vaig **nar** a festejar (St. Josep de sa T. 145); I vaig **nar** a festejar (St. Josep de sa T. 145); quan **varen nar** a tirar es fideus (St. Josep de sa T. 147). Imperfet S.: com que **anàs** a fer pipí (St. Josep de sa T. 145); fan a veure com que els **nessen** a enterrar (Maçanet de C. 16).

3. Seguit de gerundi. Infinitiu: i **nar** posant les mans allà (Oix 31); i **nà**-ho ... **nà**-ho amanyagant (Oix 31); tabé **nà** l'pitjant pitjant amb les mans (Oix 31); i **nà** l'girant de costat i **nà** l'girant de costat (Oix 31); **nà**-la [la llenya] pila... **nà**-la apilotant (Oix 32); i **nar**-ho xafant (Oix 33); **nar** re... una repulsada, que en dèiem (Oix 33); **nar** portant feixos de paia (Oix 33); i **nar** fent la ... la pila (Oix 36); i **nar** pujant (Oix 36); llavons **nar** traguent carbó (Oix 36); **Nar**-ho ... **nà**-ne traguent (Oix 36); i **nar** marxant (Castellar de n'Hug 37); van fent el fil, **nà** l'cargolant i **anà** l'... i **anà** l'fent [...] **nar** tibant (Campdevàrol 44); i **nar** cantant les ... la lletania (Campdevàrol 45); i els homes **nar** traguent les carns (Sta. M. de Corcó 53); tota la carn aquella, **nà**-ne fent trossos (Sta. M. de Corcó 53); i **nar** passant gots d'aiga (Sta. M. de Corcó 54); i **nà**-la tirant allà [l'aigua] (Sta. M. de Corcó 54); **Nà** l'tirant aiga i **nar** raspant (Begur 58); s'ha d'anar estovant, **nar** estovant, **nar** estovant (Llobera 62); **nar** pitjant, **nar** pesant figues, **nar** pesant figues (Llobera 64); Oh! Oh mira!, **nar** pitjant allí (Llobera 64); i **nar** tirant aigua allà (Freixenet 78); **nar** fent bullir aiga (Vacarisses 79); tota estesa [la roba], **nà**-la posant a sostres a sostres (Aguiló 93); **nar** passant, **nar** tirant (Aguiló 93); i **nar** tirant aiga (Aguiló 93); ja en tenien per **nar** amanint la torrada (Cervelló 109). Gerundi: i les anaven **nant** empaitant (Llívia 10); **nant** menant, **nant** tocant el piano (Oix 33); **nant** ... **nant** filant, **nant** filant, **nant** filant (Llobera 62); **nant** segant, **nant** segant (Llobera 63); **nant**-la girant [la palla], **nant**-la girant (Llobera 63); llavons [...] **nant** fent axins (Llobera 63); **nant**-les estirant amb les mans (Alió 113). Imperfet I.: mentre jo **nava** baixant cap a casa (St. Privat d'en Bas 46); el carbó es **nava** ... la llenya es **nava** carbonitzant (Oix 32); es **nava** xupant (Llobera 64); i **nava** rajant amb un ... amb un cubell (Sentmenat 83); **nava** voltant de l'olla al foc (Sentmenat 83); **nava** baixant per un cantó (Aguiló 93); i **nava** filtrant i **nava** entrant i sortint per baix (Cervelló 102); i **nava** baixant aquests pilons de fusta (Cervelló 109); i l'oli **nava** sortint amb un xupet (Cervelló 109); i **nàvem** vogant, vogant, vogant (Roses 40); hi **nàvem** tirant aigua per sobre (Cervelló 102); **naven** segant aixins (Llobera 63); es **naven** girant la palla (Llobera 63); el **naven** girant de cantó (Llobera 64); i el **naven** tombant a sobre els buscais (Moià 68); i ho **naven** remenant amb una ... amb una cuiera (Sentmenat 83); i **naven** voltant, **naven** tirant aigua calenta (Sentmenat 83); i **naven** fent la volta aixís (Sentmenat 83); posaven aquell cubell gran i **naven** ... (Aguiló 93); i ho **naven** posant allí (Aguiló 93); **naven** tirant l'aiga (Aguiló 93); i **naven** estrenyent (Cervelló 109); El **naven** ensofrant (St. Jaume dels Domenys 111); i **naven** voltant (St. Pere de R. 114); i **naven** fent el pa amunt (St. Pere de R. 114); Imperfet S.: perquè es **nes** xupant (Llobera 64).

4. Auxiliar: no en vai pas fer cabal d'allò (St. Privat d'en Bas 46).

ANASSEN V. ANAR.

ÀNGUL m. Angle: los ànguls fets a plans, per posar los plats (l'Alguer 151).

ANIMÀ V. ANIMAR.

ANIMAR v. Infinitiu: un seguirà els gossos [...] per animà 'ls, diriem, eh?, per animà 'ls (Cànoves 74).